

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

SSA Piotr Prusinowski

w sprawie ze skargi W. G.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 listopada 2014 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

W dniu 6 października 2014 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) W. G., za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w [...], złożył do Sądu Najwyższego skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, w której domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygnaturze akt I ACz .../14. Skarżący wniósł o: 1) "stwierdzenie przewlekłości postępowania (...) przed sądem apelacyjnym, sądem drugiej instancji"; 2) "wydanie sądowi rozpoznającemu sprawę zaleceń do podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności zmierzających do możliwie jak najszybszego zakończenia postępowania przed sądem drugiej instancji"; 3) "przyznanie (...) odszkodowania w wysokości 20.000,00 zł" oraz 4) zasądzenie na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu skargi wywiedziono, że przed Sądem Okręgowym w P. pod sygnaturą akt XIV C .../13 toczy się sprawa w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 10 marca 2010 r., XIV C .../06, w której skarżący występował w charakterze powoda. W sprawie o wznowienie postępowania powód domagał się zwolnienia go z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, a w dniu 3 kwietnia 2014 r. wniósł do Sądu Apelacyjnego zażalenie na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie Okręgowym wzywające go do uiszczenia w terminie 7 dni opłaty w wysokości 98.692 zł. Skarżący wywodzi, że do dnia złożenia skargi (przez okres niemal 6 miesięcy) "nie otrzymał żadnej odpowiedzi na wniosek o zwolnienie od kosztów ani na zażalenie". Według skarżącego, nie ulega zatem wątpliwości, że postępowanie trwa zdecydowanie dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Zdaniem skarżącego, "początkiem obliczania przewlekłości" w tej sprawie jest dzień 3 kwietnia 2014 r. Świadomość, że w związku z "bezczywnością Sądu" powód nie może skutecznie dochodzić swoich roszczeń wywołała u niego silny stres, który prawdopodobnie przyczynił się do wznowienia choroby nowotworowej. Straty moralne, jakie skarżący poniósł, uzasadniają wysokość żądanego zadośćuczynienia.

W piśmie z dnia 14 października 2014 r. Prezes Sądu Apelacyjnego - w imieniu Skarbu Państwa - zreferował przebieg postępowania zażaleniowego, podając między innymi, że postanowieniem z dnia 18 września 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie powoda na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie pierwszej instancji, przy czym odpis tego orzeczenia doręczono powodowi w dniu 30 września 2014 r. Skarga została więc złożona już po rozpoznaniu zażalenia. Niezależnie od tego, Prezes Sądu Apelacyjnego zaznaczył, że postępowanie zażaleniowe w tej sprawie (licząc od chwili wpływu do Sądu Apelacyjnego kompletnych akt) trwało w rzeczywistości 3 dni, stąd też twierdzenie powoda o naruszeniu jego prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie jest bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niedopuszczalna, gdyż powód kwestionuje w niej rozpoznanie bez nieuzasadnionej zwłoki postępowania zażaleniowego, które ma charakter incydentalny (uboczny) wobec postępowania co do istoty sprawy o wznowienie postępowania toczącej się w Sądzie Okręgowym. Postępowanie przed Sądem Apelacyjnym zostało zainicjowane zażaleniem z dnia 3 kwietnia 2014 r. i służyło weryfikacji, czy prawidłowe było zarządzenie przewodniczącego w Sądzie pierwszej instancji (Sądzie Okręgowym) wzywające powoda do uiszczenia opłaty, pod rygorem zwrotu skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem. Powód w skardze jednoznacznie określił jej przedmiot jako dotyczący wyłącznie czynności procesowych "przed sądem apelacyjnym, sądem drugiej instancji".

Taka skarga w świetle przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) jest niedopuszczalna. W myśl art. 5 ust. 1 tej ustawy, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Przez "tok postępowania w sprawie" w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. należy zaś rozumieć "postępowanie co do istoty sprawy" ("rozpoznanie sprawy co do istoty"; art. 12 ust. 3 i art. 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.), a nie postępowanie zażaleniowe jako incydentalne (uboczne) postępowanie, którego bieg nie powoduje "przejścia" rozpoznania istoty sprawy do sądu wyższej instancji. Przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. nie przewidują odrębnej skargi na przewlekłość postępowania incydentalnego. Oznacza to, że niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania zażaleniowego jako incydentalnego w cywilnym postępowaniu rozpoznawczym co do istoty sprawy.

W rozpoznawanym przypadku wniesienie przez powoda w dniu 3 kwietnia 2014 r. zażalenia do Sądu Apelacyjnego na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie pierwszej instancji (art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c.) nie spowodowało przeniesienia do Sądu Apelacyjnego rozpoznania "istoty sprawy" o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem. Ocena przewlekłości postępowania przed

Sądem Okręgowym nie jest przedmiotem rozpoznania Sądu Najwyższego ze względu na jednoznacznie określony zakres skargi (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 292, a także postanowienia z dnia 7 czerwca 2005 r., III SPP 95/05, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 34 i z dnia 24 września 2013 r., III SPP 188/13, LEX nr 1448755) oraz właściwość Sądu Najwyższego, ograniczoną do oceny przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym (art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.).

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.